

קצה חומר | אסף אלבוחר

- קשר בין שני חומרים לפני שטח מכונן את העבודות בתערוכה. אחד הוא החומר הצילומי הרגיש לאור. שני הוא החומר הצמנטי, אותו הרכב בסיסי של אבני גיר וחרסיות שנקלו ב-1400 מעלות, נטחנו לאבקה ועורבבו עם גבס. תערובת הצמנט עם חול, חצץ ומים קרויה בטון.
- שני החומרים המכוננים, הצילומי והצמנטי, "זוכרים" באופנים שונים את אלו שבאו עימם במגע. בנקודות המפגש והמגע של חומר הזוכר נפח עם חומר הזוכר אור - עולים ונוצרים מרבית הדימויים בתערוכה. זהו קצה החומר ממנו מתחיל הדימוי.
- כמיגרמה היא טכניקה צילומית-צוירית באמצעותה נוצר דימוי על גבי נייר רגיש לאור שעל פניו הושמו חומרים שונים המעבבים או מונעים את מגע הנייר עם הכימיקלים של הצילום. בתערוכה מוצגות שתי כמיגרמות גדולות שנוצרו על ידי יציקת בטון בתבניות מבנים ממוגנים על פני הנייר הצילומי, אשר הפכו למעין מפות מופשטות.
- כמיגרמה אחרת נסרקה, הודפסה דיגיטלית בהגדלה ויצרה דימוי דמיוני של שמי כוכבים הנראים כאור הבוקע את החומר. כמיגרמות נוספות וצבעוניות נוצרו על פני נייר צילום בן כ-80 שנה, אותו קיבלתי מעיזבון ראובן מילון ז"ל שהיה צלם ירושלמי, ונראות בהן צלליות כימיות של דיסקים שפורקו מתוך כונן זיכרון דיגיטלי.
- בעבודת הווידיאו השחורה מופיע צילום של שתי רשתות הזזות ברוח נושבת. בכל פעם שנוצר קו ראייה בין המצלמה לזוג חורים בשתי הרשתות נוצרת נקודה זוהרת, הנקודות מרצדות ומתחלפות, מציעות לכאורה קוד לקריאה. עבודת הווידיאו הקטנה יוצרת "זריחה" ו"שקיעה" מעל לוח-אם שעל פניו מעגלים מודפסים ורכיבים חשמליים.
- ביציקות הבטון שעל המדף מוטבעת תבניתם של רכיבים אלקטרוניים הפעילים בכתיבת הזיכרון הדיגיטלי. פעולה זו מבקשת "לטעון" את הבטון בזיכרון שאיננו נפחי. היציקות מהוות תבנית "נגטיבית" וריקה, ומתפקדות כשריד של אובייקט חסר, זאת בדומה לתצלום.
- בסריקה של תצלום ישן נראה המיקלט ושלד הבית בדימונה שבו נולדתי, בזמן בנייתו. בתצלום עכשווי אחר נראה שלב יציקת הממ"ד והפועל הבונה את הטפסות של תבנית היציקה, זוהי דמות האדם היחידה בתערוכה.
- הבדים התלויים והמודפסים בטקסטורת הבטון הם פריסה של צורת מבנה הפתח של המקלט הציבורי, הדימוי הנוצר פורס כנפיים, כאיקונין דתי או נשר מדינתי, מאדיר ומעריץ את המיקלט כמבנה פיזי-נפשי קולקטיבי.
- "דימויים הם פני שטח בעלי משמעות" אומר וילם פלוסר בפתח ספרו **לקראת פילוסופיה של הצילום**: "הדימויים הטכניים [הצילומיים] - כמו כל דימוי אחר - אינם רק סימבוליים, אלא הם מערכות סימנים מופשטות בהרבה מהדימויים המסורתיים [...] כאשר אנו מתבוננים בהם אנו מביטים למעשה במושגים על אודות העולם החיצון, שזה עתה קודדו".
- אדריאן פורטי בספרו **בטון ותרבות** מתאר את הבטון כמודרני ומסורתי גם יחד, מקושר לקדמה ולתעשייה, אך יחד עם זאת דורך במקום. כחומר שהתפתח במעבדות בידי מהנדסים ובמקביל, באופן היסטורי, בידי אינספור דורות של בנאים ששכללו את השימוש בו טרם ובמקביל להפיכתו למוצר תעשייתי.
- העבודה הידנית והאינטואיטיבית, עם החומר ביציקות הבטון על פני הניירות הרגישים לאור ואל תוך התבניות המוטבעות ברכיבי זיכרון, חוברת אל אותם דורות של פועלים באתרי הבנייה.
- הזמן הנוכחי מגולם בבטון במתח שבין שימור והגנה לבין הרס והשמדה. בתשוקה הכרוכה בשניהם. דימויי השנה החולפת אפופים וספוגים עד מחנק באבק צמנטי אפור, פיסות חיים וחומר שהתפרקו לרסיסים באמצעות חומר נפץ.
- על פני השטח של העולם שלנו ואל תוכם נוצקות כל הזמן תערובות צמנטיות מתוך כוונות שימור, הגנה ויצירת ערך. אך מתחת לפני השטח והמודע מבעבע הרס פוטנציאלי ומתמש תמידי.
- במובנים אלה נע מעשה התערוכה בין הקטבים של הממשי, הנוכח והקונקרטי, לבין המדומיין, המודחק והחלומי.